

16. detsember 2009

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÖLG 30. septembril 2009

2009. aasta III kvartali jooksul vähenes **Eestisse tehtud välisinvesteeringute positsioon** ligi 6 miljardi krooni võrra (1%), moodustades 402 miljardi kroonini (vt tabel 1). Välisinvesteeringute positsiooni rekordtaseme ehk 2008. aasta III kvartali lõpu seisuga võrreldes on positsioon kahanenud ligi 10%. Suurem osa Eestisse tehtud välisinvesteeringutest (56%) oli paigutatud finantsvahendusse, 17% kinnisvarasse, rentimisse ja äritegevusse

Tabel 1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	30.06.2009	%	30.09.2009	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)				
Otseinvesteeringud välismaal	72 268,6	32,1	72 662,3	32,2
Aksia- või osakapital ja reinvesteeringud tulu	46 671,6	20,8	48 060,0	21,3
Muu otseinvesteeringukapital	25 597,0	11,4	24 602,3	10,9
Portfelliinvesteeringud	48 387,3	21,5	52 917,1	23,5
Omandiväärtpaberid	14 077,1	6,3	16 835,4	7,5
Võlaväärtpaberid	34 310,2	15,3	36 081,7	16,0
Võlakirjad	20 923,7	9,3	21 812,7	9,7
Rahaturuinstrumendid	13 386,5	6,0	14 269,0	6,3
Tuletisinstrumendid	525,5	0,2	369,8	0,2
Muud investeeringud	61 621,8	27,4	60 763,1	27,0
Kaubanduskrediit	15 871,3	7,1	15 967,2	7,1
Laenud	12 280,6	5,5	13 132,3	5,8
Pikaajalised	9 500,5	4,2	9 953,0	4,4
Lühiajalised	2 780,1	1,2	3 179,4	1,4
Sularaha ja hoiused	28 703,1	12,8	27 960,7	12,4
Muud nõuded	4 766,8	2,1	3 702,8	1,6
Reservvara	42 065,0	18,7	38 635,7	17,1
VÄLISNÕUDED KOKKU	224 868,3	100,0	225 348,0	100,0
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)				
Otseinvesteeringud Eestis	169 010,2	41,4	166 580,2	41,4
Aksia- või osakapital ja reinvesteeringud tulu	143 084,0	35,1	143 468,3	35,7
Muu otseinvesteeringukapital	25 926,2	6,4	23 111,9	5,7
Portfelliinvesteeringud	31 621,6	7,8	34 086,1	8,5
Omandiväärtpaberid	7 971,4	2,0	10 662,5	2,7
Võlaväärtpaberid	23 650,2	5,8	23 423,6	5,8
Võlakirjad	23 576,3	5,8	23 308,1	5,8
Rahaturuinstrumendid	73,9	0,0	115,5	0,0
Tuletisinstrumendid	959,7	0,2	1 099,0	0,3
Muud investeeringud	206 332,7	50,6	200 401,6	49,8
Kaubanduskrediit	12 044,9	3,0	10 602,4	2,6
Laenud	45 219,3	11,1	44 724,7	11,1
Pikaajalised	31 505,2	7,7	30 110,6	7,5
Lühiajalised	13 714,1	3,4	14 614,1	3,6
Sularaha ja hoiused	140 519,7	34,4	137 267,1	34,1
Muud kohustused	8 548,8	2,1	7 807,4	1,9
VÄLISKOHUSTUSED KOKKU	407 924,2	100,0	402 166,9	100,0
RAHVUSVAHELINE NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-183 055,9		-176 818,9	
Pikaajaline	-103 079,2		-98 149,7	
Lühiajaline	-79 976,7		-78 669,2	

Tabel 2. Rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide kaupa (%)

Nõuded			Kohustused		
Tegevusalad					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Finantsvahendus	58,9	59,5	Finantsvahendus	56,9	55,6
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	14,5	14,4	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	15,6	16,5
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	6,8	6,7	Töötlev tööstus	7,6	7,8
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	6,4	6,5	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,3	7,0
Veondus, laondus ja side	5,8	5,8	Veondus, laondus ja side	4,4	4,9
Muud	7,6	7,1	Muud	8,1	8,2
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Läti	13,0	13,1	Rootsi	36,3	35,5
Leedu	10,9	10,6	Soome	21,5	21,9
Saksamaa	9,0	8,2	Suurbritannia	6,4	6,4
Soome	6,5	6,1	Taani	4,4	4,4
Prantsusmaa	6,2	5,9	Holland	3,7	4,2
Ülejäänud riigid	54,5	56,2	Ülejäänud riigid	27,8	27,8
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

ning väiksemas mahus töötlevasse tööstusse ja hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 2). Välisinvesteeringud pärinesid peamiselt Rootsist (36%) ja Soomest (22%). Välisinvesteeringute positsioon Eestis vähenes neljandat kvartalit järjest. Võrreldes teise kvartaliga põhjustas kolmanda kvartali languse otseinvesteeringute ja muu investeeringukapitali positsioonide kahanemine.

Eestisse paigutatud välisinvesteeringute positsiooni struktuuris III kvartalis olulisi muutusi ei toimunud. Pisut langes muu kapitali osakaal ja kasvas portfelliinvesteeringute osatähtsus, moodustades vastavalt 50% ja 9%. Portfelliinvesteeringute kasvu tingis põhiliselt muude sektorite omandiväärtpaperite kohustuste suurenemine. Absoluutarvestuses vähenesid otseinvesteeringute ja muu kapitali positsioonid. **Eestisse tehtud otseinvesteeringute positsioon** hõlmas välisinvesteeringute positsioonist 41%. Kvartali jooksul vähenes see pisut enam kui 2 miljardi krooni võrra ja oli 2009. aasta III kvartali lõpus 167 miljardit krooni. Välismaiste otseinvesteeringute puhul olid eelistatumad tegevusalad finantsvahendus (31%), kinnisvara, rentimine ja äritegevus (28%), töötlev tööstus (16%) ning hulgi- ja jaekaubandus (11%; vt tabel 3). Eestisse paigutasid otseinvesteeringuid põhiliselt Rootsi (37%) ja Soome (25%) investorid, väiksemas mahus ka Hollandi, Norra ja Taani investorid.

Tabel 3. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide kaupa (%)

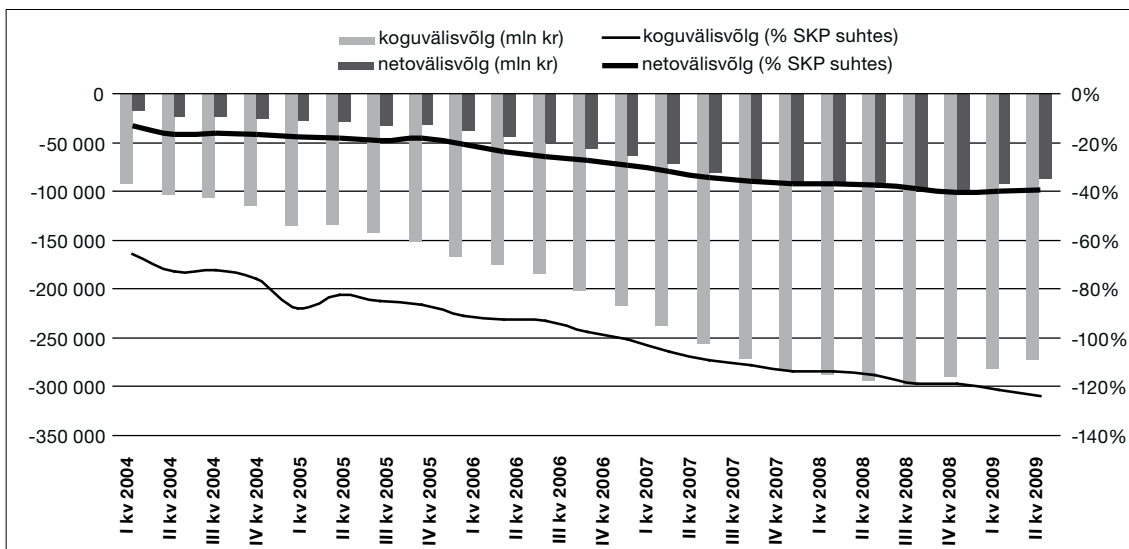
Eestis			Välismaal		
Tegevusalad					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Finantsvahendus	32,8	30,8	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	39,2	38,8
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	26,7	28,1	Finantsvahendus	33,3	33,8
Töötlev tööstus	15,1	15,5	Veondus, laondus ja side	12,6	12,4
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	12,3	11,4	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	5,2	5,5
Veondus, laondus ja side	4,9	5,9	Töötlev tööstus	3,8	3,8
Muud	8,2	8,3	Muud	5,9	5,6
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Rootsi	37,9	37,1	Läti	30,3	31,6
Soome	23,2	24,5	Leedu	28,1	26,6
Holland	8,1	9,1	Küpros	11,3	10,7
Norra	3,3	3,4	Soome	4,9	5,6
Taani	3,4	3,0	Venemaa	4,6	4,4
Ülejäänud riigid	24,2	23,0	Ülejäänud riigid	20,8	21,2
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

Eesti investorite välisinvesteeringute positsioon jäi III kvartali jooksul peaaegu muutumatuks ning oli kvartali lõpus 225 miljardit krooni. Nii nagu Eestisse tehtud välisinvesteeringute puhul, hõlmasid ka Eesti välisinvesteeringute positsioonis põhiosa finantsvahenduse (60%) ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse investoriid (14%). Erinevalt Eestisse tehtud välisinvesteeringutest on aga Eesti investorite välisinvesteeringud paigutatud paljudesse erinevatesse riikidesse. Enim on eelistatud Lätti (13% välisinvesteeringute positsioonist), Leedut (11%) ning Saksamaad (8%).

Mis puudutab Eesti investorite välisinvesteeringute positsiooni struktuuri, siis jäi otse- ja muude investeeringute osakaal samaks – vastavalt 32% ja 27% kogu positsioonist. Samas suurenes ligi 10% võrra portfelliinvesteeringute positsioon, moodustades välisnõuete positsioonist 24%. Kasv oli tingitud peamiselt muude sektorite

Tabel 4. Eesti välisvõlg (mln kr)

	30.06.2009	%	30.09.2009	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemisector	10 536,0	3,7	10 132,1	3,7
Lühiajalised	3,0		4,1	
Pikaajalised	10 533,0	3,7	10 128,0	3,7
II. Keskpang	62,5	0,0	1 259,7	0,5
Lühiajalised	62,5	0,0	210,8	0,1
Pikaajalised			1 048,9	0,4
III. Krediidiasutused	155 772,7	55,4	150 727,4	55,1
Lühiajalised	72 835,2	25,9	70 672,1	25,8
Pikaajalised	82 937,5	29,5	80 055,3	29,3
IV. Muud sektorid	63 611,7	22,6	61 706,0	22,6
Lühiajalised	26 274,8	9,3	25 744,4	9,4
Pikaajalised	37 336,9	13,3	35 961,6	13,1
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	51 166,6	18,2	49 712,4	18,2
KOGUVÄLISVÕLG	281 149,6	100,0	273 537,6	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemisector	15 068,1	8,0	14 849,2	8,0
Lühiajalised	3 339,7	1,8	4 987,3	2,7
Pikaajalised	11 728,4	6,2	9 861,9	5,3
II. Keskpang	41 993,6	22,2	38 560,4	20,7
Lühiajalised	37 816,7	20,0	33 358,4	17,9
Pikaajalised	4 176,9	2,2	5 202,0	2,8
III. Krediidiasutused	37 183,0	19,7	37 962,1	20,3
Lühiajalised	28 303,3	15,0	27 649,2	14,8
Pikaajalised	8 879,8	4,7	10 313,0	5,5
IV. Muud sektorid	43 676,6	23,1	44 017,9	23,6
Lühiajalised	31 283,6	16,6	29 888,6	16,0
Pikaajalised	12 393,0	6,6	14 129,3	7,6
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	50 837,4	26,9	51 202,8	27,4
VÕLANÕUDED KOKKU	188 758,8	100,0	186 592,4	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemisector	4 532,1		4 717,0	
Lühiajaline	-2 379,5		4 983,2	
Pikaajaline	6 911,6		-266,2	
II. Keskpang	41 931,8		37 300,8	
Lühiajaline	37 754,8		33 147,6	
Pikaajaline	4 176,9		4 153,1	
III. Krediidiasutused	-118 589,7		-112 765,3	
Lühiajaline	-44 532,0		-43 022,9	
Pikaajaline	-74 057,8		-69 742,3	
IV. Muud sektorid	-19 935,1		-17 688,1	
Lühiajaline	5 008,9		4 144,2	
Pikaajaline	-24 944,0		-21 832,4	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-329,2		1 490,4	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-92 390,2		-86 945,2	

Joonis 1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

omandiväärtpaberite ja võlakirjade nõuete suurenemisest. Reservvara kahanes kvartali jooksul 8% ning vastavalt vähenes ka selle osakaal välisnõuete positsioonis. **Välismaiste otseinvesteeringute positsioon** jäi praktiliselt eelmise kvartali tasemele ning oli kvartali lõpus 73 miljardit krooni. Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (39%), finantsvahenduse (34%) ning veonduse, laonduse ja side investorid (12%; vt tabel 3). Ligi 60% Eesti otseinvesteeringutest oli paigutatud Lähti ja Leetu ning 11% Küprosele.

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2009. aasta III kvartali lõpus 177 miljardi krooni ulatuses negatiivne, vähenedes kvartaliga 3%. Sellest 56% moodustas pikaajaline kapital.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused kahanesid 2009. aasta III kvartali jooksul ligi 8 miljardi krooni võrra (3%) ja ulatusid kvartali lõpus 274 miljardi kroonini, ületades nelja viimase kvartali sisemajanduse koguprodukti (SKP) ligi 24% võrra. Koguvälisvõla vähenemise taga olid nii krediitiasutused, muud sektorid kui ka otseinvesteeringusuhetes olevate ettevõtete grupisisene laenamine. Krediitiasutuste osakaal koguvälisvõlas oli 55%. Valitsemissektori võlg moodustas koguvälisvõlast ligi 4%. Võlaiseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg vähenes 6% ehk 87 miljardi kroonini (vt tabel 4 ja joonis 1). Netovälisvõlg ulatus 39%ni SKPst. Koguvälisvõlg moodustas 68% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisiseseid võlad, hõlmasid 57% koguvälisvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuetest 29% olid pikaajalised.

* * * * *

Eesti rahvusvaheline investeeringu positsioon ja koguvälisvõlg seisuga 31. detsember 2009 avaldatakse Eesti Panga koduleheküljel (<http://www.eestipank.info>) 11. märtsil 2010 kell 12.

Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond